עשין יח טוש"ע א"ח סי' ע

:םעי׳ ג

ג) מוכה כה. ברכות יא. טו: מו"ק טו. ע"ש [שמחות

פ"ו], ד) [עירובין פג. וש"נ], ד) [לעיל ה: וש"נ],

ו) שבת קו. ושם: עדיות

בהעראותיו. יעב"ך, **ה**) נ"י

בג א מיי' פ"ד מהל' ק"ש הל' א סמג

בר ב מיי' פ"ד מהלי תפילין הלי יג ופ"ד מהלי אבילות הלי ט סמג עשין דרבען ב טוש"ע א"ח סימן לח סעי' ה וטוש"ע יו"ד סיי שפח סעיי ה: בה ג מייי פ"י מהלי שבת הלי יו סמג לאוין סה טוש"ע או"ח סי' שכח סעי' כח:

→ מוסף רש"י

חתן פטור מקרית שמע. קריאת שמע שאמרו חכמים, זהו ק"ש שעל מטתו, אבל ק"ש של שחרית וערבית חייב (הפרדס עמ' יד האורה ח"ב סי' ב, מחז"ו סי' תסו וצ"ב). אם לא עשה מעשה. פירוש משום דעריד במחשבת בעילת מלוה אבל אם מייב (שם ושם). אכל חייב ככל המצות שט**רוד בלערו** (ברכות יא.). שנאמר בהן פאר. וכיון דבעו פאר וחבל מתגולל בעערו בעפר חין זה בעערו בעפר חין זה פאר (שם) חו: וחבל לחו בר פאר הוא וכשמתפאר מראה בעצמו שאינו אבל רה.. המפים. (טובה בה.). המפיס. מנקע, מורסא. קויטור״ל (שַבת קו.). אם לעשות לה פה. נתוספתה (עדיות לקולפה ולעשות לה פה, כדרך שהרופחים של עכשיו עושין, דמתקן לה פתח, חייב. משום בונה פתח או משום מתקן כלי, מה לי לחקן מכה מה לי לחקן כלי (שבת קד.). ואם להוציא ממנה ליחה. של עכשיו ואינו חושש אם תחזור ותסתום מיד (שם) מלאכה שאינה לריכה לגומה היא. שהפתח היא המלאכה חה

אין לריך להיות כאן פתח

באר קמ"ל. במאי דנקט עד מולאי שבת דלענין רלופים ליכא למימר כדפרישית: מאי לאו דמריד דבעי למיבעל. הכא ליכא לשנויי לבר משבת כדלעיל דא"כ אינו פטור עד מולאי שבת והא משוית ליה לתנא טועה דפטר ליה עד מולאי שבת אבל בשבת: והא ארבעה לילות עד מולאי שבת החני. ולא משכחת ליה

לעיל אפילו כי אמרינן לבר משבת ולה מצי למיבעל בשבת מכל מקום דוהה נהט עד מולחי שבת משום דעד למולחי שבת תולין בדם בתולים היכא דעבר ובעל: רהא אמר ר' אבא אכל חייב בכל המצות כו'. ואביי סבר דטירדא דליכא מצוה כלל מחייב אבל טירדא דלא מצי בעיל חשיב טירדא דמלוה כיון שטרוד במה שאינו יכול לעשות מצוה:

חוץ מן התפילין שנאמר בהן פאר. ואמריגן בפרק בתרא דמועד קטן (דף טו.) מדאמר ליה רחמנא ליחוקאל פארך חבוש עליך מכלל דלעלמא אסור ובקונטרס דפיי שנאמר בהן פאר ואבל מעולל בעפר קרנו וראשו היינו ליתן טעם דלא נילף שחר מנות מתפילין וח"ת ומחי שנח לגבי תפילין אמרינן דדוהא ליחזהאל נאמר ולא לשאר אבלים וגבי מלמוד תורה ילפינן שאר אבלים מיחזקאל דאמרינן (שם) אבל אסור בתלמוד תורה מדחמר ליה רחמנה ליחזקהל האנק דום ויש לומר דלאסור גמרינן דמדאסר רחמנא ליחזקאל לכ"ע נמי אסור אבל להחיר לא גמרינן דליה לחודיה למשרי אתא: והני תנאי כי הני תנאי. אע"ג דפליגי תנאי בהדיא בהכי מכל מקום דחיק . אביי לעיל דחשיב טירדא דמצוה הא דלא מלי בעיל דניחא ליה לאקומי מתני׳ כשמואל דאסר לבעול ומוקי נמי פלוגתא דברייתא אי חשיב טירדא הא דלא מלי בעיל כדי לאוקמי כשמואל כל מה שיכול: לא כהללו בבליים שאין בקיאין בהמייה. פירוש אינו פסיק

רישיה דכל העולם אינן כמו בבליים אלא בקיאין הן הילכך שרי להו למיבעל ובלבד שלא יתכונו לבעול בעילה גמורה ופריך אם כן טורד

למה פירוש בשבת אמאי פטר ליה לעיל מק"ש כיון דבקיאין הן בשלמה בחול היכה טירדה לפי שמתכוין לבעול בעילה גמורה ואף לבקיאין יש טירדא לבעול בעילה גמורה כדאמר בפרק שני דברכות (דף טז. ושם) דר"ג היה פטור ומחמיר על עלמו אע"ג דבקי היה שלא היה בבלי אבל בשבת שאינו מתכוין לבעול בעילה גמורה טורד למה ומשני לשאינו בקי פי' לפי שאינו בקי בשעת ק"ש דאפי' הבקיאין בשעת מעשה קודם מעשה יראים שלא יהיו בקיאין הילכך טרודים כולם: דוב בקיאין הן. וכל חד וחד מספקינן ליה ברוב וכולם מוחרים משמע הכא דרובן בקיאין בהטייה וא"ת דאמרינן בפ"ב דחגיגה (דף יד: ושם) בתולה שעיברה מהו לכהונה כגון שבדקוה על פי חבית ולא היה ריחה נודף מי חיישינן לדשמואל דאמר יכולני לבעול כמה בעילות בלא דם או דלמה בהמבטי עיברה ומסיק דשמואל לה שכיח ובפרק בתרה דנדה (דף סד: ושם) נמי קאמר שאני שמואל דרב גובריה הוא והא אמרינן

מאי לאו דאי לא בעל מצי בעיל אפילו בשבת אמר רבא לא לבר משבת אמר ליה אביי והא עד מוצאי שבת ארבעה לילות קתני אלא אמר רבא כשבעל אי כשבעל מאי קמ"ל קמ"ל דשרי למיבעל בשבת כדשמואל דאמר שמואל יפירצה דחוקה מותר ליכנם בה בשבת ואע"פ שמשיר צרורות מתיב רב יוסף אחתן פשור מקרית שמע לילה הראשון עד מוצאי שבת אם לא עשה מעשה מאי לאו דמריד דבעי למיבעל אמר ליה אביי לא דמריד דלא בעיל אמר ליה רבא ומשום מירדא פמור אלא מעתה מבעה ספינתו בים הכי נמי דפמור וכי תימא ה"ג והאמר רבי אבא בר זבדא אמר רב יאבל חייב בכל המצות האמורות בתורה חוץ מן יהתפילין שנא' בהן יפאר אלא אמר רבא תנאי היא דתנא חדא אם לא עשה מעשה בראשון פטור אף בשני בשני פטור אף בשלישי ותניא אידך ראשון ושני פטור שלישי חייב ואביי התם נמי במירדא פליגי והני תנאי כי הני תנאי דתניא הכונם את הבתולה לא יבעול בתחלה בשבת וחכמים מתירין סמאן . חכמים אמר רבה רבי שמעון היא ׁ ּ דאמר דבר שאין מתכוין מותר אמר ליה אביי והא מודה ר' שמעון בפסיק רישיה ולא ימות אמר ליה לא כהללו בבליים שאין בקיאין בהמייה אלא יש בקיאין בהמייה א"כ מורד למה לשאינו בקי יאמרו בקי מותר שאינו בקי אסור רוב בקיאין הן אמר ליה רבא בר רב חנן לאביי אלא מעתה שושבינין למה מפה למה א"ל התם שמא יראה ויאבד מתיב רבי אמי סגהמפים מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב ואם להוציא ממנה ליחה

לבר משבת דהה ברביעי ניסת ויש כאו לילי חמישי וששי ושבת ומולאי שבת: אי כשבעל. ולה התה לחורויי לן אלא היתר דם בתולים האי דנקט עד מולאי שבת מאי קמ"ל ליתני נותנין לה ארבעה לילות על כרחך משום בעילת שבת נקט לה: שמשיר לרורות. והאי נמי דלמא מחבל פורתא ומספיקא לא אסרינן ליה: מחי לחו. החי דפטר ליה מק"ש בלילי שבת משום דטריד במצוה דבעי למיבעל והעוסק במלוה פטור מן המצוה: **דטריד דלא בעל.** מצטער שלא בעלי משום דעריד פעור. בתמיה ומשום לער פטור מחחר שאינו מחשב לעסוק במלוה: שנאמר בהן פחר. פחרך חבוש עליך (יחוקאל כד) ואבל מעולל בעפר קרנו ורחשו וחין זה פחר לתפילין: יי [חלח אמר רבא. ודאי לא מלית לתרולי הא דחתן פטור מק"ש משום דלא מלי בעיל דא"כ לא הוה פטור דהא לא טריד בדבר מלוה: תנחי היא. בעילת חבורה בשבת ומאן דאסר לבעול בשבת כתנאי אמרה לשמעתיה דאיכא תנא אחרינא דאסר למיבעל דתנא חדא כו']: פטור. מקרית שמע: שלישי הייב. דשבת הוא ואסור לבעול: ואביי. אמר לך הנך תנאי נמי בטירדא פליגי והאי דפטר ליה מק"ש לאו משום דשרי למיבעל אלא קסבר המצטער צער של מצוה פטור מקריאת שמע ולא דמי לאבל דטריד טירדא דרשות שאין לערו מלוה אע"פ שאבילותו מלוה ומאן דמחייב סבר טירדא לא פטר חןורבא אמר דבמותר לבעול פליגי והני תנאי כהני תנאיז: בהטייה. שמטין ללדדין ואין מוליאים דם:

מאי לאו. הנך ארבעה לילות עד מולאי שבת דקתני להכי תני להו

דאי לא בעל בעילה גמורה מלי למיבעל וכל דם שהוא מוליא תמיד

ם בהערותיו הוו דם בתולים ושמעינן מינה נמי דמותר לבעול בחבורה

פמור מהו טרדו להפטר מק"ש: בקי מותר. לבעול בשבת דלה פסיק רישיה ולה ימות הוא: רוב בקיאין הן. הילכך סתמח לאו פסיק רישיה ולח ימות הוא: שושבינין למה. מאחר שיש בקיאין לבעול בלא דם הא דתניא לקמן (דף יב.) היו מעמידין להן שני שושבינין אחד לו ואחד לה כדי למשמש את החתן ואת הכלה כלומר לבקר אחריהם שלא ינהגו בה רמאות בטענת בתולים ואי בקיאין בהטייה מה שושבינין מועילין: מפה למה. לברר את הבתולים. וליטעמיך ל"ג אלא ה"ג שושבינין למה מפה למה: אמר ליה שמא יראה ויאבד. שמא לא יטה ויוליא דם ויאבדנו ויאמר לא מלאתי דם דאילו בהטייה אם בא לטעון תאמר לו עדיין בחולה אני: המפים מורסא. הפותח פה נפח שקורין קלו"ג: אם לעשות לה פה. שמתכוין ליפותה ולהיות לה פתח זה ליום מחר: חייב. שהוא מתקן פתח וחייב משום בונה °דאשכחן בנין בבעלי חיים דכתיב ויבן את הללע (בראשית ב):

אם כן. דבקיאים: טורד למה.

הכא דרוב בקיאין הן וי"ל דשמואל היה יכול לבעול בעילה גמורה שאשה מתעברת בו בלא דם אבל בהטייה אין אשה מתעברת ולהכי בההיא דחגיגה ליכא למיחש בהטייה אלא לדשמואל: אלא מעתה שושבינין דמה מפה דמה. פי׳ בקונטרס כיון שהן בקיאין לבעול בלא דם שמא יטה והיא לא תסיק אדעתה שהטה ומשני דשושבינין ומפה הם שאם לא יטה ויבעול בעילה גמורה ויאבד המפה ואם יטה ויאמר שלא מצא לה בתולים יכולה לומר עדיין בתולה אני וקשה לר"י דאינו מתרץ ממה שהקשה לו דהוי ליה לשנויי דמסקא אדעתה לומר עדיין בחולה אני ועיקר החירוץ חסר מן הספר ונראה לר"י כפירוש ר"ח דדוקא משבת קא פריך דמפה ושושבינין למה דלריך לבעול בהטייה דמעשה בכל יום שעושין שושבינין אפילו בשבת ומשני שמא יארע שלא יטה ויבעול בעילה גמורה ויאבד דם במולים והוים דומים דטורד למה דפריך נמי משבת: אם לעשות לה פה חייב. דפתח זה עשויה להכנים ולהולים להכנים חייר ולהולים דומים דומים במורד למה דפריך נמי משבת: אם לעשות לה פה חייב. דפתח זה עשויה להכנים ולהולים ליחה: השבה ליחה פשור. בפרק שמונה שרלים (שבת דף קו: ושם) מוקמינן לה כרבי שמעון וסלקה דעתיה דרבי אמי דמותיב דדם מיפקד פקיד ולדם הוא לריך ולא לפתח ואפ"ה אמר שמואל כרבי שמעון דהוי מלאכה שאינה לריכה לגופה ולהכי דמותיב דדם מיפקד פקיד ולדם הוא לריך ולא לפתח ואפ"ה אמר שמואל כרבי שמעון דהוי מלאכה שאינה לריכה לגופה ולהכי פריך ממפים מורסא דכי היכי דלהוליא ממנה ליחה פטור וקיימא לן דפטור ומוחר כיון דאינו לריך לפחח אף על גב דשאר מלאכה שאינה לריכה לגופה פטור אבל אסור במורסא שרי משום לער הכא נמי משום מלוה הוי לן למשרי ועוד אפילו שרינן משום לערא טפי משום מצוה כדפירש ר"ת לעיל פריך שפיר דהכא ודאי דהוי פסיק רישיה לענין פתח אי לאו משום צערא היה אסור אבל

תורה אור השלם ב. ב. 1. הַאָּנֵק דֹם מֵתִים אבל לא תעשה פארר חבוש עֶלֶיךְ וּנְעֶלֶיךְ תָּשִים בְרַגְלֶיךְ וְלֹא תַעְטֶה עַל בְרַגְלֶיךְ וְלֹא תַעְטֶה עַל שָּׁפָם וְלֶחֶם אֲנְשִׁים לא תאבל: יחזקאל כד יז

גליון הש"ם י. רש"י ד"ה חייב וכו' ראשכחן בנין בבע"ח. שנת לה ע"ח:

> לעזי רש"י קלו"ג. נפיחות.